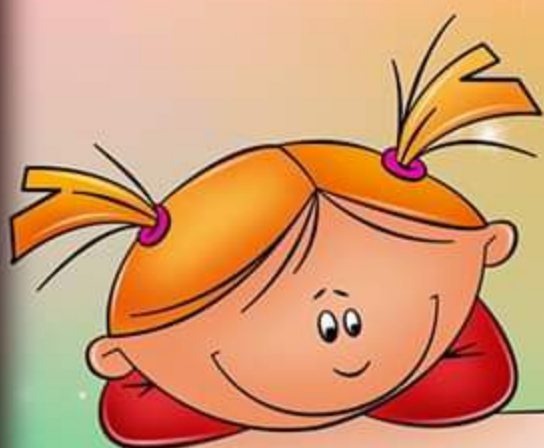

*Поради батькам
щодо виховання дітей*

*Маленькі
маніпулятори*

А тепер спробуємо розглянути дані форми маніпуляції більш докладно.

Більшість вчених зазначають той факт, що діти враховують наслідки істерик і примх і виявляють їх найчастіше по відношенню до тих дорослим, з боку яких ці прояви залишаються безкарними, а для дитини - ефективними. Таким чином, наприклад, якщо дитина кожного разу, перебуваючи в магазині, починає демонстративно голосно плакати після відмови купити іграшку, і миттєво припиняє істерику після її покупки, то батько має справу з психологічною маніпуляцією

Ще один дієвий засіб надання маніпуляції на дорослих - демонстрація слабкості. Для більшості батьків життя і здоров'я дитини представляють першорядну важливість, а значить, переживання з цього приводу можуть стати приводом для маніпуляції. Таким чином, раптова слабкість, втома, хворий животик або голова та ін. стають підставою для відмови від прибирання іграшок, дотримання режиму дня, відмови від виконання вказівок дорослого і ін. Тим не менш, слід вміти розпізнавати справжні прояви хвороби і уявні: психологічною маніпуляцією буде вважатися той факт, коли всі «ознаки хвороби зникають при виконанні вимог дитини.

Прийом «якщо..., то...» є одним з найбільш частих проявів психологічної маніпуляції у дитини. При цьому існує два варіанти такої маніпуляції: шантаж, загроза («якщо ти мені не включиш мультфільм, я не буду спати» тощо) і обіцянка («якщо ти мені купиш іграшку, я приберу в своїй кімнаті»). Відмінністю описуваного маніпулятивного поведінки від домовленості є той факт, що дане «обіцянка» нещиро, тобто не буде виконано.

Дитяча брехня, так само є досить поширеним засобом маніпулятивного поведінки. У цих випадках дитина маніпулює дорослими, вдаючись до брехні, щоб отримати заохочення або уникнути покарання: «це не я, це він впустив вазу». Слід розрізняти дитячу брехню і прояви фантазії: маніпулятивна брехня завжди корыстна.

Використання лестоців так само можна віднести до розряду психологічної маніпуляції. «Раптово загострилася любов» може допомогти дитині-маніпулятору досягти потрібних цілей.

Сімейні розбіжності так само стають важелем впливу на батьків. Наприклад, при сварку або розлучення батьків дитина може використовувати фрази, на кшталт «а от тато/мама мені купила(а) іграшку, значить він(а) мене більше любить».

Серед причин дитячих маніпуляцій найчастіше виділяють два основних: прагнення дитини одержати особисту вигоду і обмеження дитячих потреб (брак любові, турботи, уваги або, навпаки, обмеження самостійності).

Знання причин дитячої маніпуляції важливо для запобігання неконструктивній поведінки дорослих. Головною помилкою дорослих стає прояв надмірної м'якості, потурання. Коли дорослі готові йти на поступки, і потурати кожному слову дитини, вони показують йому, що з чужими інтересами можна не рахуватися. У таких ситуаціях маніпуляції втрачають свою невинність, і дорослі стають маріонетками в руках дитини.

Рекомендації

Завданням дорослих в конкретній ситуації психологічної маніпуляції є:

- 1. Оцінка ситуації. Необхідно розібратися в ситуації: слід зрозуміти, які цілі переслідує дитина: серйозні чи це просто примха; визначити наскільки важливо вчинити так чи інакше в цій ситуації, можна поступитися або не можна, «поставити себе на місце дитини».**
- 2. Займати впевнену позицію, зберігати спокій. Чітко дотримуватися прийнятої позиції, спокійно пояснити і аргументувати дитині свою відповідь.**
- 3. Шукати конструктивне рішення в даній ситуації, компроміс.**
- 4. Ігнорувати. Але не просто не звертати уваги, а в подальшому пояснити, чому так робити не можна.**
- 5. Відволікти дитину, не акцентувати увагу на маніпуляції дитини. Переключити увагу дитини на щось цікаве йому, змінити тему.**
- 6. Допомогти дитині заспокоїться, а потім розпитати**

- 7. Обговорювати з дитиною ситуацію. Запропонувати разом вирішити це питання, спробувати вирішити проблему шляхом переговорів.**
- 8. Вислухати і зрозуміти дитину.**
- 9. Казати дитині про власні почуття: що таке поведінка вам не подобається, воно вас турбує, турбує і пр.**
- 10. Розкрити маніпуляцію. Давати зрозуміти, що ви здогадуєтеся про те, що він хитрує.**

Профілактика маніпулятивних проявів:

- 1) Пошук причин маніпуляції**
- 2) Зміна батьками власних виховних установок і дій**
- 3) Самоосвіта**
- 4) Звернення до допомоги фахівців**

Дитячі маніпуляції - вплив дітей на батьків з використанням маніпуляцій - цілеспрямованих психологічних впливів, що викликають у батьків потрібні дитині реакції в обхід і проти їх свідомого контролю.

Основними ознаками розглядуваного поняття є:

- наявність психологічного впливу;
- ставлення маніпулятора до іншого як до засобу досягнення власної мети;
- прагнення отримати односторонній вииграш;
- прихований характер впливу;
- використання психологічної вразливості людини (батька, вихователя тощо), «гра на слабкостях».

Найбільш часті форми дитячої маніпуляції:

- істерики, капризи;
- слабкість, уявна хвороба;
- прийом «якщо..., то...»;
- брехня, вигадані розповіді, доноси;
- лестощі;
- використання сімейних розбіжностей.